

Naturskyddsföreningen
Gotlands län

Mark- och miljööverdomstolen
Svea hovrätt
M 718-11

Överklagan gällande tillstånd till uppförande och drift av gruppstation för vindkraft, Sproge Mästermyr 1:6 m.fl. i Gotlands kommun.

Mål nr M 718-11

Naturskyddsföreningen Gotland överklagar härmed Mark- och miljödomstolens beslut 2011-09-23 i ovanstående ärende. Vi anser att Mark- och miljödomstolens beslut strider mot Miljöbalken enligt följande:

1. Länsstyrelsen anser att det blir konflikter med örnar var man än placerar vindkraft på Gotland och att man därför kan bygga vindkraftverk på Mästermyr, trots att en vindkraftslokalisering där riskerar att skada örnar. Domstolen har godtagit Länsstyrelsens bedömning.

Naturskyddsföreningen på Gotland menar att Länsstyrelsen och domstolen gjort en felaktig bedömning. Är det som Länsstyrelsen menar borde slutsatsen bli att man inte kan bygga vindkraft någonstans på Gotland, inte att det är fritt fram att skada örnar överallt. Vi menar dock, i motsats till Länsstyrelsen, att skaderisken är olika på olika delar av Gotland och att det går att lokalisera vindkraft så att riskerna begränsas, men att Mästermyr är ett olämpligt ställe. Ett antal örnar uppehåller sig året runt inom hela Mästermyrområdet. Några häckar i skogar i närområdet (4 par)

Enligt domstolsbeslut för andra områden måste vindkraftsverkens avstånd till örnböna vara minst 2-4 km. Detta får domstolen inte nonchalera. Att Gotland har en relativt tät stam med kungsörn och en växande stam med havsörnar gör att man bör ta ett ännu större nationellt ansvar.

2. Eftersom det planerade området är en mycket viktig plats för ett stort antal rastande och sträckande fåglar, varav flera utpekats som särskilt skyddsvärda enligt fågeldirektivet 2009/147/EG och i artskyddsförordningen (2007:845) måste det beaktas.

Mark- och miljödomstolen anser att den MKB som gjorts i fallet gällande fåglar inte avviker från det som är brukligt, vilket låter anmärkningsvärt. Vi anser att den är undermålig och i det här fallet har vi en annan kunskap och bedömning så vi anser att den måste kompletteras.

När det gäller de rastande fåglarna har vi även i år räknat in över 24 000 vitkindade gäss, 1000-tals arktiska vadare, 500 tranor, 100-tals sångsvanor och 200 skogsduvor (se bilaga foto). Det handlar alltså om ett stort ansvar för många fåglar. Skulle detta inte räcka för att ta naturvårdshänsyn då är det begreppet meningslöst. Eftersom fåglarna lyfter från födosöksområdena på åkrarna i Mästermyr så flyger de lågt när de drar ner mot havet. Därför kan andra undersökningar, från andra områden där fåglar flyger högre, inte användas som argument att skador är försumbara.

Är inte fågelrikedomen på Mästermyr skäl nog att undvika lokaliseringen på denna plats är det svårt att se vilka områden som skulle kunna vara olämpliga i detta hänseende. Verkens placering ligger även olämpligt eftersom flyttande fladdermöss följer kanalen. Vi menar att domstolen gjort en grov missbedömning av naturvårdsproblematiken.

3. Domstolen godtar för sin del att grödorna på Mästermyr påverkar skaderisken för fåglar genom att vissa grödor attraherar fåglar. Domstolen menar dock att lagstiftningen inte medger domstolen att förena ett tillstånd till gruppstationen med begränsning av markanvändningen. Enligt domstolen kan man inte heller förena ett tillstånd med ett hinder att hålla verken i drift när kollisionsrisken är stor, t ex under fåglarnas flyttning. Naturskyddsföreningen menar att man inte kan ge tillstånd till gruppstationen förrän lagstiftningen ändrats så att dessa villkor kan användas.

4. Vi anser att alla de planerade etapperna måste prövas gemensamt, problematiken hänger ihop. VVSAB förklarar att anledningen till att man bara söker etapp 1 först, är för att man vill se hur det påverkar fåglarna innan man går vidare med etapp 2 och 3. Det kan låta bra men det kan inte vara relevant, eftersom om det mot förmodan är så att fåglarna helt byter rastplats från 1 till 2 och 3, så kan inte en ringa skada i etapp 1 tillåta utbyggnad i etapp 2 och 3. Skulle det istället visa sig att det har stor skada på fågellivet så måste man ta med i villkoren att man omedelbart avslutar etapp 1. Eftersom domstolen använder bolagets ekonomi som motiv för att inte ställa villkor kan det inte vara något gällande argument för VVSAB.

5. En annan kollision med naturvård, som måste lyftas fram, är att enligt de nya vattendirektiven (från regeringen) kommer det sannolikt anläggas olika vattendammar på Mästermyr i närheten av Storkanalen. Där är etapp 1 nu planerat, vilket är oacceptabelt eftersom vattendammar kommer att dra till sig fler fåglar.

6. Enligt Elforsk Rapport 04:13 är det rekommenderade minsta riskavståndet tre gånger tornhöjden (lossnande rotorblad, isbildning mm). Det betyder 240 m - 350 m, beroende på vilken tornhöjd man väljer. Enligt bifogad karta uppfyller inte företaget detta när det gäller allmän väg. Om tillstånd beviljas måste några av verken flyttas.

7. Två av verken är placerade mycket nära Bosarve naturskog ett nybildat naturreservat vars syfte förutom naturskydd också ger upplevelse för besökare. Naturskyddsföreningen Gotland är delägare i naturreservatet Bosarve och därmed sakägare även ur den aspekten.

8. Vi vill också, att om det mot förmodan blir ett ja till vindkraftsetablering, så måste man kunna ställa villkor som minimerar skadorna. Vårt förslag är att dels byta ut grödorna i närheten till verken för att inte locka dit fåglarna. Det eventuella ekonomiska bortfall för markägaren måste då bolaget stå för. Dessutom vore det självklart att kraftverken hålls avstängda de veckor under året då flyttfåglarna och de flyttande fladdermössen är där. Bolaget måste då själva göra den ekonomiska beräkningen och får själv stå för kostnaden och eventuellt söka ekonomiskt stöd.

Om tillstånd att uppföra vindkraft enligt etapp1 skulle beviljas vill Naturskyddsföreningen att följande villkor uppfylls:

Placeringen ska inte ligga så nära vägarna (följ riskzonsbedömningen).

Placeringen skall inte ligga nära kanalen (hänsyn till fladdermöss)

Placeringen ska vara minst 2 km från örnbo (enligt tidigare domar i liknande ärenden)

Man skall fastställa i lag att odlingar i närheten av kraftverken ska vara vall (inte morötter, säd eller sådant som lockar rastande fåglar). Relevant avstånd skall utredas.

Man skall fastställa i lag att vindkraftsverken skall stängas av under tider med flyttfågelsträck på Mästermyr.

Man skall ålägga företaget att anlita opartisk expertis som ska följa upp och kontrollera vad som händer med fågellivet och fladdermössen. Expertisen skall också besluta när verken skall stängas av enligt ovan.

Naturskyddsföreningen motsätter sig verkställighet.

2011-10-12

Naturskyddsföreningen Gotland

Camilla Djurberg
Vice ordförande